

Ser mailet konstigt ut? [Klicka här](#)

Nyhetsbrev från Smittskydd och vårdhygien
Misluren nr 2, juni 2024

Misluren är ett nyhetsbrev från enheten för Smittskydd och Vårdhygien till medarbetare och samarbetspartners i Region Västmanland och länets kommuner samt övriga intresserade. Det ges ut en gång per kvartal via [prenumeration](#) och innehåller ett axplock av det som hänt och det som är på gång. Synpunkter och önskemål om innehåll tas tacksamt emot, mejla smittskydd@regionvastmanland.se. Aktuella nyheter och relevanta dokument, riktlinjer och länkar hittar du på enhetens hemsida - [Smittskydd](#) och [Vårdhygien](#).

Vårdhygieniska rutiner i en pressad vård

Vi vet att vård och omsorg just nu, på grund av flera olika samverkande faktorer, är under stor press. Det innebär samtidigt att det systematiska kvalitetsarbetet också utmanas. Vi påminner igen om den information och de verktyg som finns i [årshjulet för systematiskt vårdhygienarbete](#). Vi välkomnar er att höra av er till oss om ni har frågor i ert praktiska arbete. Kontakta gärna någon av hygiensköterskorna eller hygienläkaren för rådgivning och stöd, antingen via vardhygien@regionvastmanland.se eller på något av de telefonnummer som finns längst ned i nyhetsbrevet.

Utbildning stick- och skärsäkert arbetssätt

Nu finns en digital utbildning om stick- och skärsäkert arbetssätt på Kompetensplatsen. Materialet kommer från Sunt arbetsliv.

Länk till utbildningen i **interna** Kompetensplatsen: [Sticksäkerhet - säkert arbetssätt](#)

Länk till utbildningen i **externa** Kompetensplatsen: [Sticksäkerhet - säkert arbetssätt](#)

Kikhosta

Antalet fall av kikhosta har legat på en låg nivå i Sverige sedan 2020. Under 2024 har en ökning setts i Sverige liksom i flera andra länder i Europa. Antalet fall väntas fortsätta öka de kommande månaderna. Vi har ännu inte sett några fall av kikhosta i Västmanland under 2024.

Kikhosta kan vara en livshotande sjukdom för de minsta barnen, och det är viktigt att förebygga kikhosta genom vaccination av gravida och spädbarn. I Sverige rekommenderas kikhostevaccin till gravida efter graviditetsvecka 16 och till spädbarn från 3 månaders ålder. Kikhostevaccin är kostnadsfritt för gravida och erbjuds gratis inom barnvaccinationsprogrammet. För mer information se [Vaccination mot kikhosta - Folkhälsomyndigheten](#).

Var särskilt uppmärksam på symtom på kikhosta hos den gravida under den sista delen av graviditeten, hos barnet under barnets första 6 månader samt hos personer runt dessa. Hosta kan tyda på kikhosta även om personen är vaccinerad eller haft infektionen tidigare. Var frikostig med provtagning.

Vid misstanke om kikhosta hos spädbarn är det viktigt med snabbt omhändertagande och behandling för att minska risken för allvarlig sjukdom. Det kan också vara aktuellt med behandling av spädbarn samt personer med kontakt med spädbarn som har utsatts för smitta men inte har symtom.

För mer information om handläggning vid kikhosta se [Kikhosta - Region Västmanland](#).

TBE - fortsatt vaccinera!

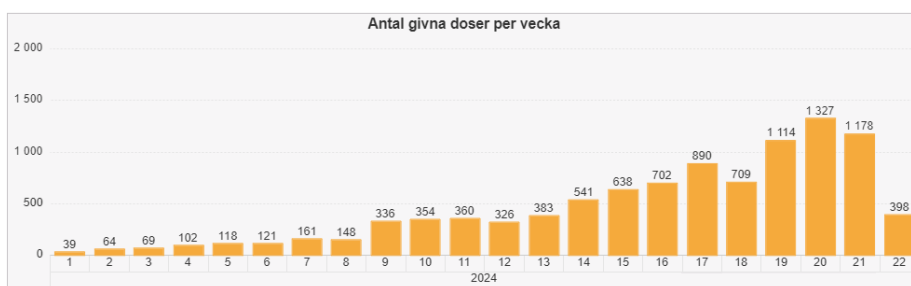
Årets fyra första TBE-fall har rapporterats och det är aktuellt att se över sitt vaccinationsskydd och vaccinera sig för de som inte redan har gjort det. Många har redan valt att vaccinera sig (se diagram nedan). I Region Västmanland är vaccinet kostnadsfritt för barn i åldern 3-19 år. Rekommendationer för vaccination kvarstår sedan tidigare år.

[TBE-vaccination \(vaccination mot fästingburen hjärninflammation\) - Smittskyddsenheten](#)

[Sjukdomsinformation om TBE - Folkhälsomyndigheten](#)

Antal vaccinationer Jan - Apr 2019 - 2024 per åldersgrupp

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Under 3 år	0	0	0	111	831	670
3-19 år	3 849	2 031	1 697	1 730	10 211	3 831
20-64 år	5 138	2 858	2 090	2 812	8 200	3 633
65+ år	4 221	2 535	1 676	2 559	4 174	1 946
Summa:	13 208	7 424	5 463	7 212	23 416	10 080

Campylobacter

Campylobacterinfektion är vanligare på sommaren, såväl i slaktkycklingflockar som hos människor.

Folkhälsomyndigheten rapporterar en ökning av campylobactersmittade slaktkycklingar i Sverige under den senaste tiden, samtidigt som det skett en ökning av antalet humanfall. I Region Västmanland har vi ännu ingen ökning av antalet humanfall.

Det är alltid viktigt att hantera mat på rätt sätt för att minska risken för insjuknande

[Grilla säkert och njut av maten - Livsmedelsverket](#)

Gonorré

Antalet fall med gonorré ligger fortsatt på en hög nivå. Ökningen sker främst bland kvinnor med heterosexuell smittväg. Av de hittills åtta fallen har endast en haft symtom. Gonorréinfektioner hos kvinnor kan påverka möjligheten till graviditet.

En bra möjligheten till enkel provtagning är beställning av självtest. Det finns dock en begränsning i möjligheten att ta prov i alla lokaler med regionens självtest, till exempel svalg och rektum. Mottagningar har den möjligheten och ska erbjuda provtagning av STI. Ett bra skydd mot sexuellt överförbara infektioner är barriärskydd, exempelvis kondom och slicklapp.

Självtest på 1177.se

Alla som är över 15 år och har inloggning med Bank-id eller Freja kan beställa ett [klamydia- och gonorrétest via 1177.se](https://1177.se), och det är kostnadsfritt.

Vaccination mot bältros

Folkhälsomyndigheten skickade i dagarna ut en remiss om att vattkoppsvaccination skall inkluderas i barnvaccinationsprogrammet. Detta kan om regeringen beslutar så, sannolikt introduceras under 2026.

Vaccin mot bältros (herpes zoster) kommer inte att införas som nationellt vaccinationsprogram. Regionen ersätter inte heller kostnaden för vaccinet. Den som vill vaccineras mot bältros får bekosta detta själv.

Folkhälsomyndigheten rekommenderar vaccination av vissa grupper:

- vuxna personer (18 år och äldre) med immunbrist orsakat av sjukdom eller av läkemedelsbehandling, och
- de äldre åldersgrupperna med en stegvis introduktion från de äldsta (med start till gruppen 82 år och äldre) ned till 65 års ålder, och först därefter till personer som under året fyller 65 år. Hastigheten för införande av vaccination kan variera (ingen kostnadstäckning för detta finns i region Västmanland).

Vaccin

Det vaccin som Folkhälsomyndigheten rekommenderar är andra generationens förstärkta rekombinanta bältrosvaccin (för tillfället finns ett vaccin, Shingrix, GSK) som är säkert och erbjuder ett långsiktigt skydd mot bältros hos äldre. Skyddseffekten kan vara lägre hos personer med allvarlig immunbrist och vaccinationstillfället kan behöva väljas av patientansvarig läkare utifrån sjukdomsaktivitet och behandling för att optimera immunsvaret. Det äldre, första generationens vaccin Zostavax rekommenderas inte pga sämre effekt.

[Vägledning om vaccination mot bältros till vuxna med ökad risk för infektionssjukdomen - ett beslutsunderlag - Folkhälsomyndigheten](#)

Mpox - spridning under våren

Under april upptäcktes en spridning av mpox (tidigare apkoppor) i Stockholmsområdet. Smittspridningen har främst skett i Sverige och smittvägen är sexuell kontakt bland män som har sex med män. Vanliga symtom är blåsor eller sår på kroppen, underliv, i och runt munnen, ansikte, händer och fötter. Den som har symtom eller kan ha utsatts för smitta behöver uppsöka kontakt med vården för omhändertagande. Vaccinet har inte full effekt men skyddar mot svår sjukdom. Vaccinet är kostnadsfritt för personer i riskgrupper och vaccination sker på venerologiska mottagningen. För eventuell bedömning av expositionsprofylax kontakta Infektionsmottagningen.

[Mpox är fortsatt aktuellt – erbjud personer i riskgrupp vaccin - Region Västmanland](#)
[Rekommenderade målgrupper för vaccination/pre-expositionsprofylax med mpox-vaccin - Folkhälsomyndigheten](#)
[Sjukdomsinformation om mpox — Folkhälsomyndigheten](#)

Minska legionellarisken - spola kranar och duschar!

Stillastående vatten ökar risk för tillväxt av Legionella, en bakterie som kan orsaka lunginflammation. Efter långhelg, semester eller annan stängning ska därför kranar och duschar spolas igenom för både varm- och kallvatten under minst 3 minuter. Läs mer om förebyggande åtgärder i [Legionella, förebyggande åtgärder i sjukhusets vattensystem](#).

Punktprevalensmätning - Basala hygienrutiner och klädregler

Vi har nu publicerat en ny utgåva av instruktionen

[Punktprevalensmätning - Basala hygienrutiner och klädregler](#)

Visirub-lampan

Boka Visirub-lampan och låt medarbetarna testa hur bra de egentligen är på att sprita händerna.

Vill du låna visirub-lampan kan du kontakta oss på Vårdhygien genom att skicka ett mejl till vardhygien@regionvastmanland.se. Skriv vilken enhet du tillhör, vilket/vilka datum du vill låna visirub-lampan och om du vill att vi skickar den med internpost eller vill hämta den hos oss. Du som jobbar inom kommunen, där kommer vi överens om hur transporten sker.

Sjukdomar A-Ö

Information om smittsamma sjukdomar, hur du anmäler och smittspårar finner du under respektive diagnos på

[Sjukdomar A-Ö - Region Västmanland](#)

Årshjulet för systematiskt vårdhygienarbete

Årshjulet passar kommunal, privat och regiondriven vård och omsorg.

[Årshjul för systematiskt vårdhygienarbete - Region Västmanland](#)

Nya och uppdaterade smittskyddsblad

Smittskyddsläkarföreningen har sista året uppdaterat ett flertal smittskyddsblad, och även nya har tillkommit bland annat kikhosta och mässling. En del av smittskyddsbladen finns även översatta till andra språk.

[Smittskyddsblad - Smittskyddsläkarföreningen](#)

Smittskydd och Vårdhygien Region Västmanland

Smittskyddsläkare

Daniel Heimer

021-17 56 18

Biträdande smittskyddsläkare/hygienläkare

Elisabeth Freyhult

021-481 87 74

Enhetschef

Isabel Sadzák

021-17 44 72

Hygiensjuksköterska Primärvård, Kommunal vård och omsorg

Anna Arnell Chadda

021-17 44 49

Hygiensjuksköterska Primärvård, Kommunal vård och omsorg

Lena Sars

021-17 45 32

Hygiensjuksköterska Slutenvård

Lina Olsson

021-17 30 24

Hygiensjuksköterska Slutenvård

Martina Ågren

021-17 41 98

Smittskyddssjuksköterska

Jenny Edelborg

021-17 51 24

Smittskyddssjuksköterska

Maria Kling Kullback

021-17 37 33

Smittskyddssjuksköterska

Marion Mars Åhgren

021-17 31 49

Administratör

Ulrika Toresson Silfvernagel

021-17 51 20

